

(א) צ"מ טו: קי: ע"ש עיני
מוספות צ"מ ז"ה ד"ה
הנחלן, צ"ב צ"מ סו:
א פ"י חוליות, ד) טוכה לב,
ה) אכל כבוקה פ"י רש"י
פירוש אחר,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נחלקה
וכי בתשובה הגאונים
נחלקה החימות:

הגהות הגר"א

[א] תו"ח כל כי אפי'
כו. י"ב ור"ף תוך דמס'
בשחא דממילא וכן
מחמת הולאה וע"י (אולי
ל"ל ותמורן) צוה קושית
המ"מ על המצויים ממני'
דכאן וכן הלאה דס"פ
המפקד וע"י בהגרי"א רש'
פי ע"ד:

לעני רש"י

טרינקיי"ש [טרינקיי"ש].
גור-עין, בול-עין.
אישקוב"א. מטאטא.

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר.
פלוניחא היא כמחנות
(כ"א); אי אית ליה דחי
ללוקח, לפרוע חובו, לא
מצי מסלק ליה לבעל
חוב. מן ארעא, דבעל חוב
קיים, שפיר, למני למימר
דהיא דיש קרקע מותר
על הוב עם השבח, מסלק
ליה ללוקח חווי על כחו
ללוקח ולא מני אמר לוקח
הז' ל' מן ארעא שיעור
שחא, דלמר כוליה דדי
ואת ירדת בה שלח גרשות
(כ"ב: טו) דארעא מעיקרא
דידיה הוי והוא דנתח לה
שלח גרשות שקל שחא
חווי ולא כדארעא האיל
והוא מסק ציה שיעור
ארעא כולה (שם ק"ה).
כגון דשוייה ניהליה.
ליה לבעל חוב, אפותיקי.
לא ארעא והכל מוריס צו
דאי היה לו וזו ללוקח לא
היה מצי מסלק ליה (שם
ט"ו). נחלקה החימות.
שני עליו עליונים אמנעם
שם השדה כלה נחלקו
זה מה ונסקדה השדה
עד העלון שלמטה מהם.
חיומה, לפי שמדוכין
כחאומים (שם כ"ב).

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
נר מצוה

לא יהא לך פרעון אלא מזה. ואי נמי הווי לוקח או שליט
מצי מסלק ליה: מה שהשביח מכה. ושקיל לוקח מחלה או שליט
או רביע וכן יורש. אי נמי כוליה שחא כמתניתין מפני תקנת
השבים כדאמרן לעיל בשמעתא קמייתא [ד:]: כל זכום שפסל ליה.

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכי היכי דגזולן אי אשבח הוה שקיל
מחלה או שליט או רביע הכי נמי כי
אשבח לוקח שקיל מחלה או שליט או
רביע ואליבא דר"ש: וקטליה. קל"ו:
לא קני. לשלומי דמי אלא ליה ליה
דיקלא גופיה דליכא שנוי השם
למקנייה: גוזי. בלע"ז טרינקיי"ש:
קל"ו: קרשים: הו"י. שנתקן
עלה עלה מן השדרה: חופיא.
אשקוב"א שבו מכזדים את הבית
וחולק כל הולא לשנים דמו לא
הדרא: שפירא. חבל: ה) הסיומת. קף
תומר האמנעי העליון תימות היא:
מאי

מכר מה שהשביח הוריש: בעי רבא השביח לוקח בתר דבעיא
יהדר פשטה מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא ליה: בעי רבא
השביח עובד כוכבים מהו א"ל רב אחא מדפתי לרבינא תקנתא לעובד
כוכבים ניקו ונעבוד אמר ליה לא צריכא כגון דזבניה לישראל סוף סוף
הבא מחמת עובד כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לא צריכא כגון דגזול
לישראל וזבנה ניהליה והשביחה עובד כוכבים והדר עובד כוכבים וזבנה
לישראל מאי מי אמרינן כיון דמעיקרא ישראל והדר ישראל עבדי רבנן
תקנתא או דלמא כיון דאיבא עובד כוכבים באמצע לא עבדו ליה רבנן תקנתא
יתיקו: אמר רב פפא יהאי מאן דגזול דיקלא מחבריה וקטליה אע"ג דשריא
מארעא לארעא דידיה לא קני מאי טעמא מעיקרא דיקלא מיקרי והשתא
נמי דיקלא מיקרי דיקלא ועביד ג' גובי לא קני השתא מיהת גובי דדיקלא
מיקרי ג' גובי ועבדינהו כשורי קני כשורי רברבי ועבדינהו כשורי זוטרי
לא קני ועבדינהו קצוצייתא קני אמר רבא יהאי מאן דגזול לוליבא
ועבדינהו הוצי קני דמעיקרא לוליבא מיקרי והשתא הוצי ועבדינהו
חופיא קני מעיקרא הוצי והשתא חופיא ועבדיה שרשורא לא קני
מאי טעמא דהדר סתר ליה והוי חופיא ט' בעי רב פפא נחלקה התימות
מהו תא שמע דאמר רבי מתון אמר רבי יהושע בן לוי ניטלה התימות פסול
מאי

הא דמסיק ביה שיעור ארעא ושבחא. פירוש הא דקאמר שמואל
צ"ח גובה את השבח דכיון דמסיק ציה שיעור ארעא ושבחא
גובה את השבח צנחס מן הלוקחות ונראה דגם מיתמי גבי צ"ח
השבח צנחס ואין נותן דמים כמו מן הלוקחות ואע"ג דאין להם
על מי לחזור והוי כמו מתנה דלא גבי
מינה צ"ח שחא כדמשמע בצ"ח דצ"ח
(דף טו. ושם ד"ה צ"ח) דדוקא מלוקחות
גובה לפי שפסל צו מוכר ללוקח אלא
איקוס ואשפי ואלדי ואמריק וצני
אלין אינון ועמליהון ושביהון אכל
מתנה דלא כתב ליה הכי ואין לו על
מי לחזור לא מכל מקום גובה מן
היתומים משום דכרעיה דלזכוון
נייהו כדמוכח בצרק יש כבוד (בכורות
דף נ"ג). דתנן אין הזכור נוטל צראי
ולא צנחס ולא האשה כמתנה ולא
הצנות מנכסים משועבדים בגמרא
והאמר שמואל צ"ח גובה את השבח
ומשני מקולי כתובה שנו כאן ומוזנות
צנות נמי תנאי כתובה כמתנה דמי
והתם משבח יתומים מיירי דאי
משבח לקוחות א"כ מאי איראי דלא
טרפי צנות משבח והא מגוף הקרקע
נמי לא טרפי דאין מוליאין למוון האשה
והצנות מנכסים משועבדים אלא
צנחס יתומים מיירי ודוקא כתובת
אשה ומוזנות דקילי לא גבי משבח
אזל שאר צ"ח גבי ובקונטרס פירש
התם מוון הצנות כגון נשא אשה
ופסק לזון צמה ה' שנים ולפירושו אין
ראיה למני מיירי שפיר שבח
לקוחות אכל לא נהירא דא"כ ה"ל
למיתני ולא צת אשמו למוזנות ועוד
דלא שייך צהו תנאי כתובה והא דלמר
בהמקבל (צ"ח דף ק"ה) יתומים
אומרים לנו השבחנו ואין השבח שלך
משמע דלא גבי משבח יתומים התם
מיירי שזעשה אפותיקי ואמרי לנו
השבחנו ותן לנו יציאה כדן היורד
מאי

למון שדה מצירו שלא ברשות וכן מוקי לה במסקנא צעשאו אפותיקי וגם בתחילה וגם
להציא ראייה מ"ט ארעא כיון דלגזבינא קיימא כמאן דגביא דמניא ואי לא מיירי דשויה אפותיקי אמאי הו"ל צחוקת צ"ח ויתמי
נייתו ראייה אדרבה ארעא צחוקת יתמי קיימא דאי צעי מסלקי ליה צוזוי ועל צ"ח להציא ראייה אלא ודאי צעשאוהו אפותיקי איירי
וגרע כחו של בעל חוב טפי צמה שעה לו הלוה אפותיקי דהו"ל כחמת משדותי דמשלם יציאה למי שמשביח ואילו לא עשאו אפותיקי
היה גובה הכל מן היתומים בלא פריעת יציאה כמו מלוקחות דרפישמי והשתא מלניו למימר דבלקוחות נמי אם עשאה אפותיקי יש לו
לשלם ללוקח היציאה אפי' מסיק ציה שיעור ארעא ושחא ולמסקנא דמוקי לה הכא צעשאה אפותיקי לא נחלק עוד בין מסיק ציה
שיעור ארעא ולא מסיק וצטל במסקנא אותו חלוק דכיון צעשאו אפותיקי משלם יציאה אע"ג דמסיק שיעור ארעא ושחא ומיהו יש
לחלק דבלקוחות כיון שיש להם על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושחא אינו פורע יציאה אפי' עשאה אפותיקי דמשום דעשה
אפותיקי לא יגרע כח צ"ח צחק כיון שיש ללוקח על מי לחזור דדוקא לומר דבמסקנא דמוקי לה צעשאה אפותיקי לא קרין למה שהיה
מחלק בין מסיק ציה שיעור ארעא ללא מסיק שהרי כל אלו דצרי רב אשי שהיה משיב לרבינא דבכל הספרים כתוב אמר ליה
הא דמסיק ציה שיעור ארעא כו' א"ל הכא צמאי עסקינן דשויה ניהליה אפותיקי ואין דומה שהיה חוזר מדצרו הרשאוים
ומיהו אורי' לפי הספרים שכתוב בהן אמר ליה כאן צנחס המגיע לכתפים כאן כו' אותו מירון ודאי לא קאי ומיהו צרוו הספרים
גרסינן וכי תימא כאן צנחס המגיע לכתפים כו': הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא בצרק מני שהיה נשוי (כמחנות דף כ"א: ושם)
גבי ההוא גברא דהווי מסקי ציה אלפא זוזי ומאן דאית ליה דלא מצי מסלק ליה היינו רמי צר חמא דסצר התם למימר דהיינו מתניתין:
בל' זכות שתבא ליה: [א] אע"ג דצפ"ק דצ"ח (דף טו: ושם) משמע דאפי' לרצ דלמר יש לו שבח צנחס הכיר צה שאינו שלו ולקחה
היינו מנגזלן אכל גזול לא יהיז שח היינו צרקע שאין גזולתן גופיה לית ליה שבח אכל הכא צמטלטלין שיש שבח גזולן
מפני תקנת השבים גם ללוקח ממנו יש לו: דג' דיקרא וקטליה. אע"ג דגזול צמהה וקטלה קני התם הוי שניו דמיכר טפי:
נחלקה התימות כו'. מלא ר"י צמשובת הגאונים (ה) ניטלה התימות אותו הולא העליון צראש הלולב שאין הולא למעלה הימנה
והוא כשני הולין דבוקין זה צוה ונקראין תימות וכן משמע מתוך ה"ג שרונים לפרש כן ולדבריהם לא ימנא לנו לולב כשר
כי צטורח נמלאין אותן שיש להם תימות כזה אפי' אחד צה' מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה כענין זה ונחלק
ששנתנה מצרייהו ובקונטרס פירש נחלקה תימות שני עלים עליונים אמנעיים ששם כלה השדרה נחלקה זה מזה ונסקדה השדרה עד
העליון של מטה מהן ומתוך פירושו משמע שנסקדה כל כך שגרה העליון העליונים חלוקין ומפוזרין זה מזה ועוד אורי' דיש מפרשים שכל
עלי הלולב כפולין כל אחד לשנים ויש צראש הלולב צסוף השדרה צ' עליון יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הלולב ואותם שנים
עליון הו"ל אף מראה השדרה נקראין תימות ואכהו צעי נחלקה מהו את השדרה התימות מהו את נחלקו זה מזה דהיינו קצת מן השדרה התימות
ממלאין כענין זה ומכל מקום יש לומר דצעי דאי משתכח כה"ג תימות ומחלקה מהו: ה) נחלקה התימות פסול. נראה לר"י דהא
דלמר כשר ראשו פסול היינו שנקטמו הרבה מן העליון תדע דאין לך נקטס יותר מנצטילת התימות ומשמע דוקא ניטלה אכל
נקטס כשר ועוד אורי' למני למימר דניטלה אכטריכא ליה דס"ד דהוי דר טפי כשניטלה כולה יותר מנקטס:

כו א ב מ"י פ"א
המלכות מלה וזה
ה' ו סגנון ע"ש ט' טושי'
ח"מ סמוך קטו ספיק צ:
כו ג ד מ"י פ"ב מהל'
מילה הלכה ד עיין
בהשגות ומ"מ סגנון ע"ש
עג טושי' ח"מ סמוך סג
ספיק ד:
כה ה מ"י שם הלכה ה
טושי' שם ספיק ה:
כז ו מ"י שם טושי' שם
ספיק ו:
ל ז ח ט מ"י שם הלכה
יג סגנון שם טושי' ח"מ
ספיק ח:
לא י כ מ"י שם הל' ד
טושי' שם ספיק ט:
לב ל מ"י שם טושי' שם
ספיק י:

רבינו הנאל

הב לי גירוא דארעא.
פ"י גירוא מידה. אמר
רבא גזל והשביח ומכר,
גזל והשביח והוריש
מה שהשביח מכר ומה
שהשביח הוריש. רבי'
הנאל וצ"ל ורוב
המפרשים פירשו הך
דרבא שגזל קרקע
והשביחה. דיקלא ופסקיה
בגובי גובי נמי לא
קני. מ"ט השתא נמי
גובי דדיקלא מיקרו.
פ"י התיבות. עבדינהו
קצוצייתא קני. פ"י שעושין
ממנו צינו. אמר רבא האי
מאן דגזול לוליבא ועבדא
הוצי קני. מ"ט דמעיקרא
לוליבא והשתא הוצי.
הוצי ועבדינהו הפיא קני.
מעיקרא הוצי והשתא
הפיא ועבדינהו
שישורא לא קני. מאי
טעמא דהדר סתר ליה והוי
אפיא. והוא כעין שביירה
מעין פרצה. נפרדו עליו
כשר, שנתפרדו בחוצין.
פ"י אחו גזל לוליבא
ועבדיה הוצי שנטל עליו
עלה עלה בלבד. גזל הוצי
ועבדיה הפיא. שחילק
את העליון וקרין ועשאן
לטאט הבית. שישורא
חבל קטן.